

Jesu li shaolinski redovnici nasljednici starih majstora ili tek vrhunski akrobati?

Postavlja se pitanje koliko se doista radi o pravom samostanu Shaolin, izgrađenom 495. godine, te koliko je uistinu ostalo od njega, ako imamo saznanja da je legendarni samostan spaljen i srušen gotovo do temelja. Također u pokrajini Henan oko hrama Shaolin na udaljenosti od oko 20 do 60 kilometara nalazilo se i pet drugih samostana koji su bili povezani sa Shaolinom, tako da neki stručnjaci sumnjaju da je određena građa iz tih samostana premještena u Shaolin

David "Sensei" Stainko, prof. kineziologije

Samostan Shaolin svake godine posjeti više od milijun turista. Prema nekim starim dokumentima te legenda-ma dao ga je sagraditi početkom 495. ili 497. godine kineski car Hsiao Vhena, a gradio se oko dvadeset godina.

Samostan se nalazi u središnjoj Kini, u provinciji Henan, u blizini mjesta Song Shanu, te pokraj gradića Zhengzhova, oko 750 kilometara južno od Pekinga. a okružen je planinskim gorjem Wu- tai. Smješten je u podnožju planine Shao Shi prema kojoj je i dobio naziv Shao lin (Shao – mount Shaushi, i Lin – šuma). Hram je bio svetište zen budizma Kinezima i mnogim pridošlicama iz Indije i Japana. U okolici hrama nalazi se oko 220 pagoda koje su građene od 791. godine do 1803. godine. Kineski naziv za hram je Pinyin Shaolin-si.

Negdje oko 517. godine u Kinu je došao indijski budist Bodhidharma (Ta –Mo), koji je bio 28. patrijarh zen budizma. Bodhidharma je prvo došao u mjesto Nanjing, ali je prema nekim starim dokumentima od tamo otišao zbog prevelike buke i učestalog ometanja. Oko 520. godine došao je u hram Shaolin. Tamošnji redovnici su

u samostanu izučavali filozofske postavke zen budizma ali su imali i određena znanja iz borilačkih vještina (mnogi od njih su bili bivši vojnici, koji su došli u samostan, umorni od ratovanja i zadobivenih rana). Kako bi relaksirao redovnike, ali i očvrstao njihova tijela i um, te pripremio redovnike za eventualnu obranu od mogućih napadača odnosno pljačkaša, Bodhidharma je u samostanu osmislio vježbu usporene gimnastike i relaksacije s mnogo vježbi disanja. Cijeli sistem tih vježbi nazvao je Cih pa lo han cho, što je u prijevodu značilo 18 ruku Lo hana ili jednostavno - vježba 18 pokreta. Kako bi u vježbu unio više živosti, ali i radi potrebe za samoobranom redovnika, Bodhidharma je vježbi pridodao i indijske borilačke vještine vairamushti (tenyiku naranokaku i kalaripayattu) te kineski način borbe naziva chi chi. Takva vježba i način borbe šakama u svojem začetku i nije bio prihvaćen kod redovnika u samostanu. Bodhidharma se nakon toga navodno povukao u osamu i posvetio se meditaciji.

Legenda kazuje da je čak devet godina proveo meditirajući u pećini, okrenut prema zidu (od tuda i naziv Pi Kuan). Navodno se ta pećina nalazi udaljena oko 45 minuta hoda od hrama Shaolin (na planini Song), a danas se do nje dolazi stepenicama kojih ima 1698. O Bodhidharmi su ispričane mnoge legende. Ono što je nepobitna činjenica jest da je prema legendama bio prilično neugledan te ekscentričan čovjek, strogih moralnih principa te učestalo namrgođen. Također, za ono vrijeme bio je i iznimno obrazovan kao i dobar poznavatelj ratničkih vještina. Navodno se pred starost povukao u osamu pećine gdje je meditirao ali i pisao određena saznanja. Prema nekim legendama navodno je i pokopan pokraj hrama Shaolin oko 540. godine.

Ugled porastao u 16. stoljeću

Godine 574., car iz dinastije Chou zatvara samostan i protjeruje redovnike da bi ga oko 600. godine, car dinastije Sui, došavši na vlast ponovno otvorio. Samostan je navodno opljačkan 727. godine, kada su ukradene i određene relikvije od Bodhidharme. Također prema nekim legendama samostan je bio opljačkan i 1356. godine. Ugled samostana Shaolin porastao je 1522. godine, kada je u samostan došao poznati majstor borilačkih vještina Chueh Yuan, stručnjak za borbu šakama i mačevanje. Yuan je u samostanu usavršio

sistem već postojećih vježbi dodajući mu neke nove vježbe. Taj sistem vježbanja se nešto kasnije nazivao 72 Quan fa tehnika (72-Chuan fa). Putujući po provincijama Kine, majstor Yuan čuo je za glasovite kineske majstore borilačkih vještina Lee i Fong. Oni su prihvatili njegov poziv da dođu u samostan i da tamo podučava-

Mnogi polaznici, kao i učitelji, nazivaju se redovnicima, ali oznake na glavi ima svega njih nekoliko. Stavljanje oznaka je prilično bolno, a ono označava kajanje kao i određenu patnju za prijašnje grijeha. Tu je i pitanje celibata, posjedovanja imovine, nekonzumiranja alkohola itd.

ju redovnike u vještini borbe šakama te zajedno osmislili vježbe pod nazivom 170 vježbi Quan fa, koje su sistematizirali u stil nazvan „Pet formi“. Navedeni stil borenja sastojao se od imitiranja borbe životinja: zmaja, tigra, leoparda, zmije i ždrala. Ovaj stil je bio osnova mnogim kasnijim podstilovima i podvrstama u kung fu vještini. Trojica majstora su imala i veliki ugled u narodu, a također su bili poznati i po svojim patriotskim stavovima u odnosu na okupatore Kine kao i na razne pridošlice

koji su u sve većem broju pristizali u Kinu. Širenje i razvoj Shaolin stila kung fu vještine, unutar kao i izvan granica Kine vezano je uz mnoge povijesne događaje, kao u razdoblju od 1644. do 1662. godine kada su Kinu okupirali osvajači iz Mandžurije (dinastija Ching) koji su zabranili rad i vježbanje svih stilova kung-fua.

Kao uspomena na taj period i danas se u terminologiji vještine kung fu koristi simbol i riječ won, a koja se koristi i u korejskim borilačkim vještinama. U tom su periodu mnogi kineski majstori bili proganjani, pa i ubijani, a njihove su škole bile zatvarane ili porušene. Okupacijska vojska Manchu u periodu Manchu dinastije (imperator Yong Zhenga), godine 1734. uništava te spaljuje manastir Shaolin i protjeruje redovnike zbog njihove političke orijentacije i učestale borbe protiv kineskih okupatora. Prema nekim kronikama hram Shaolin gorio je čak nekoliko dana. Navodno su samo dvanaest redovnika preživjela napad, te su pobjegli i razišli se širom Kine a utočište su tražila kod pristalica pokreta nazvanim kineska trijada, prema poznatoj trojici shaolinskih majstora borilačkih vještina.

Od dvanaest preživjelih redovnika iz samostana Shaolin, sedmorica su vlasti naknadno ipak pronašle te su ih pogubili. Preostala petorica redovnika ostavili su svoj neizbrisiv trag u širenju borilačkih vještina kako po cijeloj Kini, tako i šire po Koreji,

Što je u hramu Shaolin doista vrlo staro?

Ako planirate posjetiti hram Shaolin, imat ćete mnogo zanimljivih stvari za vidjeti. Spomenut ćemo nekoliko zanimljivosti, poput paviljona zvanog 1000 Buda, u kojem se nalazi i freska iz 19. st. poznatog slikara Wu Da Ozi (porodica Tang), a također je vrlo zanimljiv i paviljon Kiteshvare (Ksitigarbha). Ipak ljubiteljima borilačkih vještina najinteresantnija je dvorana Wen-Shu, u kojoj se na podu vide određena udubljenja, a koja su navodno posljedica dugotrajnog vježbanja redovnika u toj dvorani. Iako mogućnost za tako nešto postoji, činjenica je da se slična udubljenja mogu vidjeti i u mnogim drugim hramovima ili zamcima širom svijeta, a nastala su protekom vremena zbog slijeganja temelja tih građevina. Posjeta toj dvorani je često na žalost zabranjena. Svakako treba spomenuti i znamenita Mountain gate, Mahavira paviljon, Dhyana i Dharma dvoranu ili Bodhidharma paviljon. Također, prošetite se okolicom hrama i obidite brojne

pagode, a možete se i popeti stepenicama prema pećini u kojoj je navodno meditirao Bodhidharma. Pagode su različitog oblika kao i visina (neke su visoke i do 15 metara), ovisno o starosti gradnje tj. u kojoj je dinastiji izgrađena i za kojeg važnog redovnika (izgrađene su za kineske, ali i indijske i japanske redovnike).

Postavlja se pitanje, što je u hramu Shaolin doista vrlo staro i koliko? Ukoliko znamo neospornu činjenicu da je vjerska dinastija Ching (1644. – 1911.) učestalo uništavala hram, te da je u tom periodu pošteđen ostao samo hram Siu Lam iz pokrajine Fuk Kien (Fujian), iz 495. godine nema u hramu Shaolin gotovo ničega, a većina starih znamenitosti potječe iz 17. i 18. stoljeća te naravno iz 19. stoljeća. Sve ostalo je obnovljeno i novijeg je datuma. Obnova hrama Shaolin započeta je 1984. godine i trajala je s određenim prekidima sve do 2006. godine, a mnogi se paviljoni i danas obnavljaju.

Japanu, Tajvanu, Burmi, Vijetnamu i dr. Ta petorica su bili redovnici – Hung, Lee, Mok, Cau i Choi. Njima se nešto kasnije pridružuje i redovnik Ji Sim Sin See. Upravo su oni zaslužni za osnivanje mnogih stilova i podstilova kung fua među kojima su danas najpoznatije škole takozvanih pet stilova: Hung gar, Choy Lay fut, Mok, Lun i Lee.

Zatvaran, obustavljan, spaljivan

O samostanu Shaolin ispričane su mnoge legende, kako o vježbanju redovnika tako i o njihovoj vještini. Mnoge od tih priča i legendi nisu i znanstveno utemeljene niti potvrđene jer prema kronikama 1734. godine samostan je gotovo do temelja izgorio, a u njemu i sva dotadašnja arhiva. Neosporna je činjenica da od 8. do 17. stoljeća nema pisanih tragova o događanjima unutar hrama Shaolin. Prva knjiga u kojoj se spominje hram Shaolin napisana je u 17. stoljeću – Ji Xiao Xin Shu – „Shaolin Quan fa“ (general Qi Jiguang). Također je neosporna činjenica da je samostan često zatvaran pa ponovno obnavljan u raznim periodima kao na primjer u periodu dinastija Ming i Qin. Postavlja se i pitanje koliko se tu uistinu radi o pravom samostanu Shaolin (izgrađenom 495. godine), te koliko je uistinu ostalo od njega, ako imamo saznanja da je legendarni samostan spaljen i srušen gotovo do temelja. Također u pokrajini Henan oko hrama Shaolin na udaljenosti od oko 20 do 60 kilometara nalazilo se i pet drugih samostana koji su bili povezani sa Shaolinom, tako da neki stručnjaci sumnjaju da je određena građa iz tih samostana premještena u Shaolin. Pet samostana koji su bili povezani sa Shaolinom bili su Hua, Wu tang, Kwang tung, Omei chan, Shantung i Fukien. Prema nekim legendama ukupno je u svim hramovima bilo oko 500 redovnika. Godine 1734., preživjeli redovnici iz hrama Shaolin najprije bježe u te obližnje samostane, ali ni oni nisu bili pošteđeni od razaranja. Hram Shaolin kao i obližnji samostani zbog svoje političke djelatnosti, često su bili zatvarani. Iako se često govori kako su monasi iz hrama Shaolin bili apolitični, mnoge činjenice govore drugačije. Ti su samostani bili utočišta mnogih tajnih organizacija koje su se borile protiv tadašnje vlasti ali i različitih okupatora u pojedinim dijelovima Kine. Neka od tih tajnih udruženja budističkih i taoističkih sekti koje su djelovale u hramu Shaolin kao i obližnjim samostanima bila su Kineska trijada, Bijeli lotos, Bagua, Bije-

Jet Li proslavio hram

Hram Shaolin postao je svjetski poznat nakon 1982. godine i filma „The Shaolin Temple“ u kojem je glavnu ulogu sa 17 godina igrao poznati glumac Jet Li. U svijetu je poznata i određena grupa od oko 15 redovnika iz Shaolina koji od 1995. godine izvode svoje predstave širom svijeta (posjetili su oko 40 država). Njihov menadžer je izvjesni austrijski producent Herbert Fechter. Također i sam hram Shaolin ima svoju grupu (Beijing) od oko 20 redovnika, a njihov je direktor Li Ximing.

la obrva, Boxer (boksачki pokret). Poznata su i udruženja u Siu lam - Fuijanu -10 tigrova, te u 18 st. operna trupa crvenog broda (Hung fa wui goon-unija crvenog cvijeta, čiji je vođa prema nekim legendama, bio izvjesni majstor borilačkih vještina Cheung Ng).

Ono što je i ostalo od hrama Shaolin, kao i obližnjih pet samostana, uništili su 1928. godine vojnici režima Chan Khai Cheka u svojem pohodu na samostan (navodno prema naredbi generala Shi You Sah). Prema nekim zapisima hram je gorio čak 40 dana te je gotovo 90 posto hrama bilo uništeno. Poslije tog razaranja ostaje zabilježen povijesni podatak da jedino u obližnjim samostanima oko Shaolina postoje redovnici koji vježbaju kung fu zvan Kwo-su. Od godine 1946. pa sve do 1980., djelatnost redovnika u hramu bila je strogo

kontrolirana. Ta se određena zabrana rada posebno isticala negdje od 1955. godine pa do 1975. godine u vrijeme kulturne revolucije kada su uništeni mnogi dokumenti, a redovnici su bili često ponižavani i zatvarani (posebno godine 1966).

U hramu i okolici ima oko 10 000 vježbača

Danas je hram Shaolin turistička atrakcija kamo dolaze iz cijeloga svijeta poklonici borilačkih vještina, ali i mnogi lakovjernici da bi vidjeli redovnike kako vježbaju kung fu. Ostaje pitanje, jesu li današnji redovnici iz hrama Shaolin doista nasljednici starih majstora borilačkih vještina iz toga samostana ili tek vrhunski akrobati određene kineske cirkuske provincije i dio kineske turističke atrakcije. Hram i pagode oko njega su godine 2010. uvršteni u popis UNESCO svjetske baštine, kao povijesni spomenik pokrajine Deng Fenga.

U okolici hrama djeluje negdje oko 60 različitih kung fu škola u kojima se prakticiraju različiti stilovi kung fua od kojih svaka škola tvrdi da je upravo ona ta koja je prava, izvorna te najbolja (prema nekim izvorima ukupno u široj okolici hrama djeluje oko 80 škola). Sam hram Shaolin također ima svoju javnu školu koja se nalazi u jednom odvojenom dijelu hrama, a koja polazi oko 800 vježbača. Školu uglavnom može pohađati tko god želi, to jest onaj tko može platiti oko 1300 dolara za mjesec dana. U hramu postoji i škola za zen redovnike koju polazi oko 100 učenika. Kineski

učenici školarinu plaćaju oko 3500 dolara godišnje, dok stranci plaćaju oko 1200 do 1400 dolara mjesečno. Jedan od glavnih instruktora u školi je majstor Shi Yanlu (Lin Qinghva), koji je rođen 1970. godine u gradu Tanchengu u pokrajini Shadong gdje je vježbao tzv. Sanda kung fu, a zaređio se u hramu Shaolin 1986. godine. Njemu u radu pomažu i učitelji – redovnik Shi Dejianom i Shi Yan Zhang (nije riječ o pravim imenima već o nadimcima, odnosno zvanjima koja su stečena u hramu). Shi je titula koju redovnici tijekom godina moraju uz puno muke i zaslužiti. Cijelim kompleksom upravlja majstor – redovnik, koji se služi imenom Shi Yong Xin, a kojeg je 1991. godine na to mjesto postavila Komunistička partija Kine. Svakako treba naglasiti da je danas hram Shaolin kao i njegovi redovnici visoko profitabilno poduzeće, iznimno velike milijunske vrijednosti. Prema nekim podacima danas u hramu i okolnim školama vježba negdje oko 10 000 vježbača. Iako se tvrdi da svaki redovnik uzima po jednog učenika, stvarnost je ipak nešto drugačija i učenike uglavnom podučavaju stariji ili bivši učenici. Kada učenik

Iako se ne može osporiti činjenica da redovnici – ratnici imaju određeno znanje i vještine, ono ipak nije na iznimno velikoj i očekivanoj razini. Njihov je stil prilično nakićen i uz mnogo akrobatike, lagan i lepršav, s mnogo visokih okova - poput baletana, prilično brzih ali i slabih udaraca, ponekad čak i s nepravilnim tehnikama disanja. Njihova prava učinkovitost u borbi je vrlo diskutabilna

upíše školu obavezuje se da će je pohađati najmanje tri godine. Dječac vežu pojas tako da im je čvor na lijevoj, a djevojčicama na desnoj strani, jedino majstori vještine smiju vezati pojas tako da im je čvor na sredini. Internacionalna škola otvorena je zvanično 2000 godine, iako je ista djelovala i nešto ranije (područje hrama za strance izgrađeno je u potpunosti 2002 godine –Wu shuguan). Svi učenici, mlađeg uzra-

sta, polaznici škole, moraju poštivati određena pravila i režim života.

Stranci koji dolaze najčešće ostaju mjesec do dva u tim međunarodnim školama (iako se može ostati i duže). Mnogi polaznici, kao i učitelji nazivaju se redovnicima, ali oznake na glavi ima svega njih nekoliko (stavljanje oznaka je prilično bolno, a ono označava kajanje kao i određenu patnju za prijašnje grijehе). Tu je i pitanje celibata, posjedovanja imovine, nekonzumeranja alkohola itd.

Iako se ne može osporiti činjenica da redovnici – ratnici imaju određeno znanje i vještine, ono ipak nije na iznimno velikoj i očekivanoj razini. Njihov je stil prilično nakićen i uz mnogo akrobatike, lagan i lepršav, s mnogo visokih okova (poput baletana), prilično brzih ali i slabih udaraca, ponekad čak i s nepravilnim tehnikama disanja (brzo i površno disanje). Njihova prava učinkovitost u borbi je vrlo diskutabilna. Ipak, od tako velikog broja vježbača u Shaolinu i oko njega, kao i šire u drugim dijelovima Kine (u drugim školama i internatima), mora proizaći i određena kvaliteta. ■

Zaštitite svoj dom pomoću sustava koji savršeno odgovara vašim potrebama

Jedan sustav, jedna aplikacija.
Uživajte u svom Smart Living sigurnosnom iskustvu.

ENTR[®]
Pametna Brava

SR-3200i Pametni Kućni alarm

IP-WiFi Kamera

Istražite cijelu Smart Living liniju proizvoda na:
www.yalelock.com/smart-living

Kontaktirajte nas na: **yaleadria@assaabloy.com**

ASSA ABLOY

Pametniji način zaštite vašeg doma.